

LISTA TEMATÓW MATURALNYCH 2013/2014

KORESPONDECJA SZTUK

1. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie - omów najciekawsze sposoby jego wykorzystania. Scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś w wyborze.
2. Wskaż korelację słowa poetyckiego i muzyki w epoce romantyzmu. Odwołaj się do wybranych utworów z obu dziedzin sztuki.
3. Historia narodu polskiego jako źródło inspiracji dla literatury ,malarstwa i filmu. Przedstaw na wybranych przykładach.
4. "Zasmucający urok ruin" w literaturze i malarstwie romantycznym. Omów temat w oparciu o wybrane przykłady.
5. Zaprezentuj koncepcję piękna klasycznego w literaturze, malarstwie i architekturze. Odwołaj się do wybranych utworów i dzieł z różnych epok .
6. Przedstaw analogie między wybranymi obrazami malarzy realistów a ujęciami określonych tematów w „Lalce” B. Prusa i w „Nad Niemnem” E. Orzeszkowej.
7. Na przykładzie utworów z XIX wieku przedstaw sceny ,które cechują się wyraźną troską autorów o malarskie lub teatralne upozowanie postaci. Wyjaśnij, czemu służy ten zabieg w konkretnych dziełach.
8. Porównaj literacką wizję "Litwy-ojczyzny" z jej malarskimi i filmowymi ujęciami. Zdecyduj, czy trafne jest dokonane przez Jana Błońskiego porównanie Litwy do „polskiego rajy” .
9. "Filozofia" pojedynku w literaturze i filmie. Omów problem, odwołując się do przykładów z „Iliady” Homera, „Pana Tadeusza” A. Mickiewicza, „Lalki” B. Prusa oraz wybranych dzieł filmowych.
10. Bohaterowie literaccy na „starej fotografii”. Porównaj miny, upozowania, rekwizyty, tło wybranych postaci z różnych epok i zdecyduj, w jaki sposób „zewnętrzność” wpływa na ich ocenę.
11. Pierwsze spotkanie kochanków w dziele literackim i filmowym. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane dzieła.
12. Muzyka, która w duszy gra. Omów problem w odniesieniu do wybranych utworów literackich i filmowych.

13. Bajki dla małych i dużych dzieci, czyli opowieści ,które uczą. Rozwiń temat na podstawie dzieł literackich i filmowych.
14. Obląkani i szaleni bohaterowie literaccy i filmowi. Omów temat na podstawie dowolnie wybranych dzieł XIX i XX wieku.
15. Wybrańcy losu ,czyli urodzeni, by zbawiać. Rozwiń zagadnienie w odniesieniu do wybranych bohaterów literackich i filmowych XX i XXI wieku.

LITERTURA

1. Przedstaw literackie reinterpretacje mitów antycznych .Scharakteryzuj sposoby interpretacji i funkcje tego zjawiska ,odwołaj się do wybranych przykładów.
2. Jaka jest kulturotwórcza rola Biblii i mitologii grecko-rzymskiej? Omów zagadnienie, koncentrując się na wybranych przykładach literackich.
3. Wykaż związki literatury z filozofią na przykładzie twórczości wybranych autorów. Rozwiń temat w oparciu o refleksję estetyczną, epistemologiczną, ontologiczną lub etyczną.
4. Jaka jest kultura śmiechu w literaturze? Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
5. Jak przebiega ewolucja tematyczna hymnu? Omów temat w oparciu o analizę wybranych utworów lirycznych.
6. Honor zachowany i honor utracony – zinterpretuj to zagadnienie, odwołując się do utworów z literatury polskiej i obcej.
7. Marzenia o idealnym państwie a rzeczywistość historyczna w kontekście wybranych utworów literackich .Zanalizuj problem w odniesieniu do dowolnych epok literackich.
8. Humanizm jako szansa ocalenia człowieka współczesnego. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw ideały literatury renesansowej i powroty do nich w literaturze XX wieku.
9. Przedstaw różne kreacje narratora i ukształtowania narracji w epice. Dokonaj analizy wybranych utworów i wskaż w nich funkcje rozwiązań strukturalnych .
10. Ostoja polskości, czy „świat zepsuty” ? Przedstaw literacki wizerunek szlachty w ocenie Polaka XIX i XX wieku.
11. Tragizm i jego kategorie. Omów motywy tragiczne w literaturze różnych epok.

12. Literatura w muzyce i muzyka w literaturze ,czy dzieło literackie należy uzupełniać muzyką i odwrotnie? Omów temat odwołując się do wybranych utworów z różnych epok kulturowych.
13. Przedstaw różnorodność sposobów wyrażania relacji człowiek – Bóg w literaturze epoki średniowiecza.
14. W jaki sposób tradycję średniowieczną wykorzystują autorzy XIX i XX wieku? Omów temat, odwołując się do koncepcji współczesnych mediewistów i wybranych dzieł literackich.
15. Misteria, moralitety i inne rodzaje sztuk dramatycznych w średniowieczu i następnym epokach. Omów temat w odniesieniu do dowolnych przykładów literackich.
16. Funkcja satyry i żartu w utworach literackich epoki średniowiecza. Omów problem na wybranych przykładach.
17. Człowiek wobec Boga, życia i śmierci. Omów problem na podstawie literatury i sztuki średniowiecznej.
18. Omów na wybranych przykładach wpływ wzorca średniowiecznego rycerza na kreację bohaterów innych epok.
19. Homo ludens - omów znaczenie motywu „zabawy” w literaturze i sztuce epoki średniowiecza.
20. Średniowiecze i jego reminiscencje w literaturze epok późniejszych. Omów problem na wybranych przykładach.
21. Modlitwa jako wyraz przeżyć subiektywnych w liryce dawnej i współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
22. Różne ujęcia motywu Stabat Mater w literaturze średniowiecznej i współczesnej. Przedstaw odwołując się do wybranych przykładów.
23. Motyw brzydoty w literaturze - przedstaw zjawisko odwołując się do wybranych dzieł epoki średniowiecza.
24. Różne sposoby osiągania komizmu w literaturze średniowiecznej i renesansowej. Przedstaw je, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
25. Analizując „Kwiatki św. Franciszka” i utwory literatury współczesnej wyrastające z tradycji franciszkańskiej, przedstaw zawartą w nich koncepcję ludzkiego istnienia.
26. Funkcje motywu śmierci w literaturze średniowiecza. Omów je na wybranych przykładach.

27. Istota i funkcja utworów parenetycznych literatury średniowiecza i odrodzenia. Przedstaw problem, wykorzystując wybrane utwory epoki.
28. Święty i świętość w literaturze polskiej i powszechnej. Omów temat, analizując przykłady z wybranych epok.
29. Średniowieczni kochankowie jako inspiracja dzieł późniejszych epok. Omów problem na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
30. Estetyka baroku jako inspiracja dla poetów XX wieku. Omów zagadnienie na przykładzie twórczości co najmniej dwóch autorów.
31. Obraz świata w barokowej poezji. Omów różne koncepcje świata, odwołując się do twórczości wybranych poetów epoki.
32. Blaski i cienie sarmatyzmu. Omów temat na przykładzie twórczości prozatorskiej i poetyckiej.
33. Obraz człowieka w barokowej poezji. Omów zagadnienie, odwołując się do twórczości M Sępa-Szarzyńskiego, D. Naborowskiego i J. A. Morsztyna.
34. Odwołując się do literatury romantycznej, ukaż różne oblicza miłości.
35. Dokonaj analizy i interpretacji porównawczej „Hymnu” J. Słowackiego, „Modlitwy do Bogarodzicy” K. K. Baczyńskiego i średniowiecznej „Bogurodzicy”. Zwróć uwagę na sposób funkcjonowania sfery sacrum.
36. Zjawy, duchy i sny w literaturze doby romantyzmu i Młodej Polski. Przedstaw ich funkcje w wybranych utworach.
37. Ruiny, groby, opustoszałe zamki. Omów motyw przemijania w literaturze i sztuce XIX wieku.
38. Motyw Fausta w malarstwie, literaturze i muzyce. Odwołaj się do wybranych tekstów kultury.
39. Artysta jako bohater literacki. Przedstaw jego portret na przykładzie literatury romantycznej i modernistycznej.
40. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na podstawie wybranych epok.
41. Samotność –przedstaw motyw, ilustrując wypowiedź przykładami tekstów kultury z epoki romantyzmu i Młodej Polski.
42. Wielkie tematy naszej historii utrwalone w różnych formach zapisu literackiego. Zaprezentuj na wybranych przykładach.
43. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucz do interpretacji dzieła. Omów na podstawie wybranych przykładów z literatury romantycznej i młodopolskiej.

44. Różne ujęcia literackie motywu tańca. Rozważ jego funkcje, odwołując się do przykładowych utworów literackich wybranych epok.
45. Porównaj różne ujęcia motywu wesela w literaturze. Odwołując się do wybranych utworów, rozważ jego funkcje.
46. Bohaterowie literaccy w poszukiwaniu szczęścia. Rozważ problem na wybranych przykładach z epoki romantyzmu i Młodej Polski.
47. Rozmowa człowieka z Bogiem. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów romantyzmu i Młodej Polski.
48. Różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych literackich przykładów doby romantyzmu i Młodej Polski.
49. Nowatorstwo a dziedzictwo przeszłości. Wykaz ciągłą obecność tradycji literackiej w poezji 20-lecia międzywojennego.
50. Julian Tuwim – poeta sztukmistrz i alchemik słowa. Scharakteryzuj bogactwo językowe twórczości poety, odwołując się do wybranych przykładów.
51. Pisarstwo 20-lecia międzywojennego jako literacka egzemplifikacja awangardowych kierunków w sztuce epoki. Omów na wybranych przykładach.
52. Wielcy nowatorzy: Witkacy, Gombrowicz, Schulz. Wykaż awangardowy charakter ich twórczości, posługując się wybranymi przykładami.
53. Postęp i nowoczesność jako źródło inspiracji dla literatury 20-lecia międzywojennego. Omów funkcjonowanie tych motywów w różnych tekstach literackich epoki.
54. Udowodnij ponadczasowość problematyki moralnej poruszonej w prozie psychologicznej 20-lecia międzywojennego.
55. Wpływ twórców awangardowych 20-lecia międzywojennego na charakter literatury współczesnej. Wykaż związki przywołując właściwe przykłady.
56. Motywy apokaliptyczne w literaturze i sztuce 20-lecia międzywojennego. Omów ich genezę i sposoby ujęcia, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
57. Współistnienie życia i śmierci jako okrutny obraz losu ludzkiego utrwalony w literaturze wojennej. Potwierdź tę prawdę, odwołując się do tekstów poetyckich i epickich.
58. Człowiek jako kat, ofiara, bohater. Omów różne oblicza ludzkiej natury utrwalony w literaturze wojennej.
59. Wojna widziana oczami szarego człowieka. Porównaj doświadczenia wojenne

i sposób ich opisu w „Pamiętniku z powstania warszawskiego” Mirona Białoszewskiego i poezji Anny Świrszczyńskiej.

60. Poezja, która ocala - twórczość liryczna jako sposób ucieczki przed okrucieństwem świata. Potwierdź taki charakter poezji pokolenia Kolumbów.
61. Człowieczeństwo w łagrowym piekle. Omów postawy ludzkie w „innym świecie” na podstawie literatury łagrowej polskiej i obcej.
62. Przedstaw i porównaj sposób przedstawienia tragedii Holocaustu w literaturze i filmie.
63. K. K. Baczyński jako poeta „apokalipsy spełnionej”. Omów funkcjonowanie i sposób obrazowania motywu wojny w twórczości poety.
64. Demitologizacyjny sposób ujęcia doświadczeń II wojny światowej w literaturze wojennej i powojennej. Omów na wybranych przykładach .
65. Obraz dramatu getta żydowskiego w literaturze faktu. Omów sposoby ujęcia z uwzględnieniem specyfiki języka.
66. Portrety małżeństw w dramatach współczesnych polskich twórców. Zaprezentuj na podstawie wybranych przykładów.
67. Hiob naszych czasów. Omów sposoby ujęcia motywu cierpienia w literaturze powojennej.
68. Język w służbie państwa totalitarnego. Omów zjawisko, odwołując się do wybranych tekstów publicystycznych i literackich.
69. Rozmowa z samym sobą. Dziennik w literaturze polskiej XX w. – omów zagadnienie, odwołując się do konkretnych przykładów.
70. Antyteatr, czyli teatr absurdu – wyjaśnij zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
71. Totalitaryzm – dzuma XX wieku. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
72. Groteska jako podstawowa kategoria estetyczna XX wieku. Omów jej cechy i funkcje na przykładzie wybranych dzieł literackich.
73. Literatura moralnego niepokoju. Przedstaw okoliczności powstawania i omów jej funkcję na podstawie wybranych przykładów z literatury XX wieku.
74. Człowiek w labiryncie świata. Omów problem, analizując wybrane utwory F. Kafki.
75. Turpizm w literaturze. Interpretując wybrane utwory, określ znaczenie motywu w literaturze XX wieku.

76. Egzystencjaliści i ich sposób pojmowania świata. Omów, odwołując się do wybranych przykładów literackich. Przywołaj kontekst filozoficzny.
77. Gombrowiczowska koncepcja świata i człowieka. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów i wypowiedzi pisarza.
78. Obraz i ocena świata w powieściach Olgi Tokarczuk. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
79. Obraz człowieka uwikłanego w PRL - owską rzeczywistość. Rozwiń temat, interpretując wybrane teksty Agnieszki Osieckiej.
80. Różne typy bohaterów w literaturze najnowszej (po 1989 roku). Scharakteryzuj je na podstawie analizy wybranych utworów epickich.

JĘZYK

1. Manipulacja językowa jako cecha nowomowy. Omów zagadnienie na przykładzie powieści G. Orwella („Folwark zwierzęcy”, „1984”).
2. Dialekty polskie. Omów zagadnienie na materiale językowym, uwzględniając m.in. zróżnicowanie terytorialne i językowe dialektów.
3. Retoryka w reklamie. Przedstaw temat, odwołując się do analizy wybranych tekstów, przykładów.
4. Poeci – słowiarze. Na przykładzie twórczości poetów Skamandra, Awangardy Krakowskiej i futurystów ukaż różne koncepcje języka poetyckiego w XX- leciu międzywojennym.
5. Zapożyczenia i ich rola w rozwoju polszczyzny. Omów temat na podstawie analizy materiału językowego z dwóch wybranych epok.
6. Językowy obraz świata ukryty w prasie młodzieżowej. Omów zagadnienie na przykładzie analizy tekstów prasowych i reklamowych.